

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/213/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117234309
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5117234309.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Jozefa Turzu, v spore žalobcu BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, proti žalovanému 1/ I. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. N. XXX/XX., H. J. S. a 2/ V. S., nar. XX.XX.XXXX., bytom U. X.XXX/XX, H. J. S., o zaplatenie 4.639,43 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina, č. k. 14Csp/171/2017-90 zo dňa 04. júna 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, v ktorom žalobu vo zvyšku zamietol a vo výroku o trovách konania, potvrdzuje.

Vo zvyšnej časti, odvolaním nenapadnutej, ponechal rozsudok nedotknutý.

Žalovaní nemajú nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1) Napadnutým rozsudkom súd žalovaným uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 4.850,91 eur spolu s 5,25 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 4.639,43 eur od 08.04.2015 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, pričom vo zvyšku žalobu zamietol a žalovaným uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.

2) Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že medzi stranami bola uzavretá dňa 04.07.2013 zmluva o úvere „dostupná pôžička“, na základe ktorej sa zaviazal právny predchodca žalobcu poskytnúť žalovanému úver vo výške 5.000,- eur, ktorý sa žalovaní ako spoludlžníci zaviazali zaplatiť v 36. mesačných splátkach po 188,85 eur s dátumom prvej splátky 10.08.2013, splatnosťou nasledujúcich splátok k 10 dňu v mesiaci a konečnou splatnosťou úveru dňa 10.07.2016 pri celkovej výške nákladov 1.620,24 eur, RPMN banky 20,74 %, úrokovej sadzbe 19,00 %, priemernej RPMN 20,44 % so základným súborom poistenia bez uvedenia výšky poistného. Keďže mal za to, že právny vzťah medzi veriteľom a dlžníkom je potrebné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah upravený zákonom č. 129/2010 Z. z., v prvom rade skúmal naplnenie podstatných náležitostí stanovených ust. § 9 cit. zákona. Nevyhnutné členenie splátok na istinu a úroky nepovažoval za porušenie povinností majúce za následok bezúročnosť a bezodplatnosť úveru podľa ust. § 11 cit. zákona, pretože zmysel ust. § 9 a vôľa zákonodarcu bola naplnená. Vo vzťahu k nároku preto zistil, že žalobcovi vzniklo právo pri uplatnení mimoriadnej splatnosti úveru na vrátenie istiny, ako aj úrokov a poplatkov do uplatnenia okamžitej splatnosti úveru, teda vo výške 4.855,56 eur. V časti nárokov žalobcu na zaplatenie úrokov, ktoré si uplatnil z istiny 4.639,43 eur od 07.04.2015, žalobu zamietol. Mal za to, že úkon, ktorým veriteľ uplatní nárok na zosplatenie úveru je potrebné posudzovať ako odstúpenie od zmluvy, kedy sa stanú splatnými všetky nároky ku dňu zosplatenia, teda úroky, poplatky, istina a zmluva tým s účinkami ex nunc zanikne. V

súvislosti s judikatúrou súdov v spotrebiteľských veciach konštatoval, že zánikom zmluvy a splatnosťou všetkých nárokov po odstúpení od zmluvy nie je dané právo veriteľa, aby naďalej požadoval aj úhradu zmluvných úrokov z istiny, ale len úhradu úrokov z omeškania s poukazom na ust. § 369 Obchodného zákonníka, na § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., podľa ktorého, ak je dlžník v omeškani so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplatennej sumy úroky z omeškania dohodnuté v zmluve. Pokiaľ žalobca poukazyval na dohodu v čl. 6.4. obchodných podmienok, tieto sú v rozpore so zákonom (odlišujú sa od právnej úpravy), sú pre spotrebiteľa nevýhodnejšie a neboli individuálne dohodnuté, a preto nie je možné na ne prihliadať. Zmluvné úroky sú podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere a možno ich žiadať len po dobu jej existencie. Úroky sú odplata za prenechanie peňažných prostriedkov, nie sankcia za ich nevrátenie, pričom poukázal na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30.06.2015, sp. zn. 6Co/190/2014. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovi neboli vrátené splatné nároky ku dňu mimoriadnej splatnosti úveru, t. j. suma 4.850,91 eur, žalobcovi priznal dňom nasledujúcim po celkovej splatnosti úveru 07.04.2015, teda od 08.04.2015 aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania z dlžnej istiny 4.639,43 eur. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1, ods. 2 CSP.

3) Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca v rozsahu, v ktorom súd vo zvyšku žalobu zamietol z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a), f) a h) CSP. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alternatívne, aby ho zmenil a vyhovel žalobe. Mal za to, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne, nakoľko nie je zrejmé, z akého právneho predpisu vychádzal, keď uzavrel, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Pokiaľ súd vo svojom odôvodnení poukazyval na uznesenie NS SR sp. zn. 4 Obo 143/1998, s týmto záverom sa nemožno stotožniť, nakoľko ide o rozhodnutie, ktoré nevyhovuje potrebám súčasného právneho stavu. S poukazom na ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka bol toho názoru, že veriteľ má nárok na úrok až do splatenia úveru. Poukázal aj na ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Obidva úroky (úroky dohodnuté v zmluve a úroky z omeškania) môže veriteľ žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Ďalej namietal, že v oblasti zmluvného úroku a jeho uplatňovania po zosplatení úveru nie je na pôdch okresných súdov ustálená súdna prax. V odôvodnení odvolania poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov ako na rozhodnutia ÚS SR, NS ČR a NS SR. Zároveň poukázal na limity ochrany spotrebiteľa.

4) K podanému odvolaniu sa žalovaní nevyjadrili.

5) Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379 CSP, § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) odvolaním napadnutý rozsudok vo výroku, v ktorom žalobu vo zvyšku zamietol a vo výroku o trovách konania, podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Vo zvyšnej časti (vo výroku, ktorým žalobe čiastočne vyhovel), odvolaním nenapadnutej, ponechal rozsudok nedotknutý.

6) Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (ust. § 387 ods. 2 CSP), keď ani zo strany odvolateľa neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

7) Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa žalobcom v odvolaní namietaných skutočností, je vyčerpávajúce, správne skutkovo a právne, zdôvodnené a zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že žalobca sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožnil, neznamená, že jeho zdôvodnenie nezodpovedá požiadavkám, ktoré sú na túto časť rozhodnutia kladené. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobe vyhovel.

8) Odvolateľ ďalej namietal v odvolaní skutočnosť, že má nárok na dohodnuté zmluvné úroky aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru.

9) V rozsudkoch súdov sa zmluvné dojednanie o povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania označilo za obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 182/2011). Vzhľadom na nejednoznačnosť výkladu a neprimerané postupy veriteľov sa jednoznačne zakotvuje, že tzv. odplatné úroky budú veriteľovi patriť výhradne len do okamihu uplatnenia práva na jednorazové zosplatenie úveru alebo pôžičky poskytnutej spotrebiteľovi v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ. Veriteľ týmto svojím jednostranným právnym úkonom navodzuje stav, v ktorom disponuje oprávnením získať okamžite späť celú sumu požičaných/poskytnutých finančných prostriedkov. Z doktrínálneho hľadiska nie je podstatné, či bezprostredne reálne (predovšetkým v spojitosti s majetkovým statusom dlžníka) môže k takémuto okamžitému vymoženiu dôjsť, rozhodujúcim je právny stav vytvorený veriteľom. V jeho dôsledku na strane veriteľa odpadá časové obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť vrátiť (celú aktuálnu) sumu požičaného úveru, navýšenú o úroky ku dňu zosplatenia. Od prvého dňa omeškania spotrebiteľa s takýmto plnením ide svojím charakterom o protiprávny stav. S protiprávnym stavom (keďže spotrebiteľ sa ocitá v omeškaní) sa prirodzene spájajú výhradne sankcie. Naopak s protiprávnym stavom sa nemôžu spájať odplatné plnenia, ktoré sa viažu len na stav lege artis, t. j. na oprávnené držanie peňažných prostriedkov spotrebiteľom podľa pôvodných podmienok zmluvy o úvere. Povedané inak, v protiprávnom stave patria veriteľovi len sankcie na tento účel definované kogentným (určujúcim) pravidlom § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.

10) Z uvedeného vyplýva, že veriteľ si nebude môcť po jednorazovom zosplatení uplatniť úroky za čas, ktorý by mala úverová zmluva ešte trvať bez výhody postupného splácania dlhu spotrebiteľom v splátkach. V týchto prípadoch bude mať po jednorazovom zosplatení veriteľ nárok len na úroky z omeškania, ktorými sa bude úročiť celá výška dlhu spotrebiteľa, ktorá sa ustálila v dôsledku uplatnenia práva na jednorazové zosplatenie úveru.

11) Aj napriek odvolacej námietke žalobcu, odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98, z ktorého vyplýva, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania v zmysle § 369 Obchodného zákonníka. Takýto záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu žalovaných (ako spotrebiteľov) dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi zmluvy (stranami v konaní) aj v danom prípade. Išlo by o právny stav, kedy by sa fakticky popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku (zosplatenia úveru) a veriteľ by mal právo na úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo; naproti tomu spotrebiteľom by neboli garantované nijaké práva, ktoré im plynuli zo zmluvy pred takouto zmenou.

12) O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP, nakoľko žalovaní, aj keď ostali v odvolacom konaní nečinní, mali v ňom úspech, a preto by mali nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Vzhľadom na ich nečinnosť v odvolacom konaní im súd nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (návrh nepodali a zo spisu im trovy nevyplývajú).

13) Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** j e príпустné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).